

Årsberetning for Sjakkhistorisk forum 2021-22

Beretningen framlegges til årsmøtet 8. november 2022 og dekker perioden fra årsmøtet 20.10.2021.

Foreningens årsmøte i 2021 ble holdt i Oslo Schakselskaps lokaler 20. oktober 2021, med 11 deltagere. Åtte var medlemmer fra før, og tre erklærte at de meldte seg inn.

Årsmøtet valgte som styre:

Leder	Øystein Brekke
Nestleder	Nikolas Axel Mellem
Sekretær	Morten Lilleøren
Kasserer	Roger Løvaas
Webmaster	Bjarke Sahl

Per Bjørn Bakke ble gjenvalgt som revisor og Atle Grønn som valgkomité.

Styrets arbeid

Styret har i denne perioden dessverre nær vært sovende, som er sterkt å beklage. Vi har ikke holdt noe styremøte, og epostkontakten innen styret har mest handlet om tidspunkt for årsmøtet.

I noen grad kan vi fortsatt unnskyldte oss med en korona-dvale som vi ikke har våknet riktig opp av ennå.

Medlemmer og medlemskontingent

Årsmøtet 2021 vedtok at medlemskontingenten stadig er kr 150 per kalenderår. Med begrenset aktivitet i koronaperioden gjaldt medlemskontingent betalt for 2020 også for året 2021. Årsmøtet vedtok at kontingent for nyinnmeldte medlemmer i 2021 også skulle gjelde videre for året 2022.

21 medlemmer har per 18. oktober betalt kontingent i 2022, i alfabetisk rekkefølge: Espen Backe, Per Bjørn Bakke, Leif Oskar Bjornes, Øystein Brekke, Ole Reza Drønen, Ole Kristian Førrisdahl, Gunnar Glendrange, Henning Wadd Hermansen, Erling Kristiansen, Terje Kristiansen, Claes Løfgren (Danmark), Roger Løvaas, Aage Mella, Nikolas Axel Mellem, Tor Inge Moseid, Eirik Natlandsmyr, Geir Nesheim, Audun Pedersen, Bjarke Sahl, Egil Arne Standal og Hans Richard Thjømøe.

11 betalende medlemmer i 2020-21 har per dato ikke fornyet for 2022: Odd Øivind Bergstad, Reidar Gramstad, Atle Grønn, Erling Iversland, Ernst Håkon Jahr, Morten Lilleøren, Espen Løken, Terje Melkeråen, Pål Moe og Oddvar Aasen.

Økonomi

Med jevnlig innbetaling av medlemskontingent og svært beskjedne utgifter er foreningens økonomi stabil og god. Beholdningen ved utgangen av 2021 var kr 27.024,83.

Det er stadig et uavklart spørsmål hva foreningen vår etter hvert ønsker å bruke oppsparte midler til. Bidrag til utgivelse av en norsk sjakkbibliografi har vært nevnt, men det er i tilfelle en ikke ubetydelig jobb som må gjøres.

Erling Kristiansen døde 27. september

Vi minnes vårt kjære medlem Erling Kristiansen som døde hjemme i Oslo 27. september 2022. Han var født i Vardø 17. desember 1936 og ble altså knapt 86 år gammel.

Erling var kjent som en av Norges sterkeste sjakkspillere særlig på 60- og 70-tallet og ble norgesmester i 1972, samme år som han også vant Det åpne NM i hurtigsjakk på Hamar, Det åpne NM i Gausdal og tok et IM-napp på førstebord i sjakkolympiaden i Skopje.

Erling Kristiansen var en ekstra sjakkhistorisk interessert toppspiller, og hadde en egen evne til å kunne fortelle levende om spillere også i en tidligere generasjon som han møtte da han ble medlem i Oslo Schakselskap fra 1957. Han bidro blant annet verdifullt da vi i Sjakkhistorisk forum arrangerte en historiekveld om norgesmesteren i 1922, A.M. Erichsen.

Program og tilbud for medlemmene

Årsmøtet 2021 hadde et bildeforedrag ved om norsk sjakk for 100 år siden, i kalenderåret 1921, med vekt på Aron Ni(e)mzowitsch sine lange besøk i Norge i dette året og på en våre fremste spillere særlig på 1920-tallet, H.G. Hansen som ble norgesmester første gang i 1921.

Som supplement fortalte Morten Lilleøren om hvordan han endelig kunne påvise det komplette fornavnet til denne sjakkspilleren som André Bjerke gjorde legendarisk gjennom kapitlet «Mannen bak Aftenposten» i

boka «Spillet i mitt liv». («- Mannen het Hansen. Simpelthen Hansen, H.G. Hansen.» Men hans fulle navn var Herman Gunnerius Hansen.

På årsmøtet lanserte Morten Lilleøren forslaget om en uformell Facebook-side «i forlengelsen av Sjakkhistorisk forum». Morten sjøsatte prisverdig den nye siden med navnet «Forum for sjakkhistorie». Siden er fra november 2021 gjort åpen og har engasjert flere i mer eller mindre sjakkhistoriske saker og har i skrivende stund 280 «medlemmer». En slik side har muligheten til å engasjere nye krefter også i norsk sjakkhistorie, samtidig som det ligger en begrensning i at ikke alle ønsker å være på Facebook.

Foreningens nettside sjakkhistorie.no

Foreningens nettside inneholder framfor alt mye verdifullt materiale som har blitt skannet, blant annet en stor andel av norske klubbaviser og tidsskrifter som finnes i menyvalget «Publikasjoner».

Styret og webmaster Bjarke Sahl har stadig hatt større ambisjoner om en mer løpende dynamisk oppdatering av hele siden med variert innhold. Oppdateringen er nok ganske beskjeden, men inneholder blant annet referat fra foreningens årsmøte i 2021.

Sjakkhistorisk publisering av medlemmene

I begynnelsen av 2022 publiserte Morten Lilleøren et forskningsarbeid av betydning for norsk sjakkhistorie, titulert 'De norske kjøpmennene i Tristan og Isolde'. Det er original historisk forskning, som viser til at det med stor sannsynlighet kan påvises en samtidig dokumentasjon av at norske kjøpmenn seilte rundt i Irskesjøen med sjakksett laget av hvalrosstann noe før 1170. Selve arbeidet ble utført i 2011-12, avhandlingen ble også skrevet da. Men den ble altså publisert i januar 2022. Morten påpeker at avhandlinga er vesentlig i spørsmålet om hvor Lewisbrikkene ble laget.

Øystein Brekkes bok «Gjøvik og Totens sjakkhistorie» utkom 18. september 2022, på 114 års bursdagen til Gjøvik Sjakkklubb. Det er en innbundet bok i A4 format med 190 sider. Arbeidet med en slik bok har vært såpass omfattende at det i denne perioden dessverre har gått ut over forfatterens kapasitet til samtidig et bredere sjakkhistorisk virke.

Asker Schakkklubb er blant klubbene med 100-årsjubileum i 2022 (nærmere bestemt 2. november) og har gått helhjertet inn for å få skrevet og utgitt en jubileumsbok. Vårt kyndige medlem Ernst Håkon Jahr har påtatt seg å lage denne boka som vil komme ut i 2023. Ernst Håkon var medlem i Asker Schakkklubb i to perioder på 60-tallet, med i mellomtida et opphold i Tønsberg og medlemskap i Tønsberg Sjakkklubb som han skrev utmerket om i Tønsbergs 100 års jubileumsbok.

Vårt nye medlem Terje Kristiansen, Tønsberg arbeider energisk med den tidligste sovjetiske sjakkhistorien. Et konkret prosjekt er å finne ut av en liten bok som utkom i 1921, men etter alt å dømme ikke komplett. Temaet «Bernhard Kagan's incomplete editions of Alexander Alekhine's Das Schachleben in Sowjet-Russland» har blitt til en godt dokumentert artikkel som i nær framtid vil bli publisert i den internasjonale sjakkhistoriske publikasjonen «Quarterly for Chess History».

Lederen Øystein Brekke benyttes i noen sammenhenger som ressursperson i norsk sjakkhistorie, som med et foredrag da Norsk Sjakkblad ble lansert i nytt A4-format og minneord om toppspillerne Knut Jøran Helmers og Arne Zwaig som begge har gått bort i år.

Status for Sjakkhistorisk forum

Det synes å være en utbredt oppfatning at det er nyttig å ha en forening som Sjakkhistorisk forum.

Foreningens eksistens bidrar stadig litt til å sette hovedformålet norsk sjakkhistorie på kartet, og til at mennesker interessert i dette området holder mer kontakt enn de ellers ville ha gjort.

Etter korona-årene er dessverre arbeidet vårt, som så mye i norsk sjakk, litt mer nede for telling enn vi hadde håpet og trodd. Mer enn noen gang er det derfor grunn til å «etterlyse» de som kan tenke seg å bidra til å få litt fart på noe av dette hyggelige arbeidet igjen også i et styre.

For styret, 18.10.2022

Øystein Brekke (leder)